

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: JUNE – 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of Development - I (SCBCS-17-311)

Date: 10/06/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.30 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.

2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Write an essay on 'development', underdevelopment and on the terms 'Global South' and the 'Third World'. (20)
- Q. 2)** Write about subaltern studies as described by Ranajit Guha (20)
- Q. 3)** Write an essay on neo-liberalism, including the dimensions of neo-liberalism. (20)
- Q. 4)** Describe Mahatma Gandhi's alternative approach to development. (20)
- Q. 5)** Write a note on developmentalism and the role of nation states and the civil society (20)
- Q. 6)** Describe the following terms: Human development, social development and sustainable development. (20)
- Q. 7)** What is the modernization theory as described by Talcott Parsons and W.W. Rostow? (20)
- Q. 8)** Comment on the post-development debate as described by Arturo Escobar (20)
- Q. 9)** Write about the role of NGOs, Corporate Social Responsibility and the Civil Society in response to the development crisis (20)
- Q.10)** Write notes on *any two* of the following. (20)
- a) E.F. Schumacher's Small is Beautiful
- b) Mahatma Gandhi's Sarvodaya concept
- c) The feminist perspective as an alternative approach to development
- d) Rise in the growth of NGOs.

मराठी रूपांतर

विकासाचे समाजशास्त्र भाग - १ (SCBCS- 17-311)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** विकास, अविकसित, ग्लोबल साउथ आणि थर्ड वर्ल्ड या संकल्पनावर निबंध लिहा. (20)
- प्र. २)** रणजित गुहा यांनी वर्णन केलेल्या सबल्टर्न अभ्यासांबद्दल लिहा. (20)
- प्र. ३)** नव-उदारमतवादाची परिमाणे आणि नव-उदारमतवाद यावर निबंध लिहा. (20)
- प्र. ४)** महात्मा गांधींच्या विकासाच्या पर्यायी दृष्टिकोनाचे वर्णन करा. (20)
- प्र. ५)** विकासवाद आणि राष्ट्र राज्ये आणि नागरी समाजाची भूमिका यावर एक टीप लिहा. (20)
- प्र. ६)** पुढील संज्ञांचे वर्णन करा: मानवी विकास, सामाजिक विकास आणि शाश्वत विकास. (20)
- प्र. ७)** टॅल्कोट पार्सन्स आणि डब्लू. डब्लू. रोस्टो यांनी वर्णन केल्याप्रमाणे आधुनिकीकरण सिद्धांत काय आहे? (20)
- प्र. ८)** आर्तुरो एस्कोबार यांनी वर्णन केल्यानुसार विकासोत्तर वादावर टिप्पणी लिहा. (20)
- प्र. ९)** विकास संकटाला प्रतिसाद देण्यासाठी NGO, कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी आणि सिव्हिल सोसायटीच्या भूमिकेबद्दल लिहा. (20)
- प्र. १०)** पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा. (20)
- अ) इ. एफ. शुमाकर्स यांची 'small is beautiful' संकल्पना
- ब) महात्मा गांधींची सर्वोदय संकल्पना
- क) विकासासाठी पर्यायी दृष्टिकोन म्हणून स्त्रीवादी दृष्टिकोन
- ड) स्वयंसेवी संस्थांच्या संख्येमध्ये वाढ